

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ
ผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา *

THE IMPLEMENTATION OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE AND ITS
IMPACT ON STUDENT QUALITY DEVELOPMENT AT
PHRAPARIYATTIDHAMMA GENERAL EDUCATION SCHOOL IN
PHAYAO PROVINCE

เจริญพร พรรณภักตร์¹ และ วชิระ จตุพร²

Jarlerporn phakphak¹ and Watchara Jatuporn²

¹⁻²วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

¹⁻²College of Education, University of Phayao, Thailand

Corresponding Author's Email: Phanphak007@gmail.com

วันที่รับบทความ : 20 มีนาคม 2569; วันแก้ไขบทความ 28 มีนาคม 2569; วันที่ตอบรับบทความ : 30 มีนาคม 2569

Received 20 March 2026; Revised 28 March 2026; Accepted 30 March 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา 2) ศึกษากระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา 3) เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร

Citation:

*

เจริญพร พรรณภักตร์ และ วชิระ จตุพร. (2569). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(3), 745-762.

Jarlerporn phakphak and Watchara Jatuporn. (2026). The Implementation Of Internal Quality Assurance And Its Impact On Student Quality Development At Phrapariyattidhamma General Education School In Phayao Province. Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(3), 745-762.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

และครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา จำนวน 80 รูป/คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับ มากที่สุด 2) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับมากที่สุด 3) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา ที่สอดคล้องมีทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา, การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา, การจัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report SAR) สมการพยากรณ์การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา โดยสมการพยากรณ์การพัฒนาสมรรถนะครูในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 1.539 + 0.118 (X_2) + 0.191 (X_3) + 0.149 (X_4) + 0.230 (X_6)$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z = 0.217Z_{x2} + 0.432Z_{x3} + 0.313Z_{x4} + 0.328Z_{x6}$

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพภายใน, คุณภาพผู้เรียน, โรงเรียนพระปริยัติธรรม, การพัฒนาการศึกษา, การบริหารสถานศึกษา

Abstract

This study aimed to (1) investigate the level of internal quality assurance (IQA) implementation, (2) examine the level of learner quality development, (3) identify IQA practices that significantly influence learner quality development, and (4) construct predictive equations for the effects of IQA on learner quality development in Phra Pariyattitham schools (general education program), Phayao Province. The sample consisted of 80 school administrators and teachers, determined using Krejcie and Morgan's table and selected through simple

random sampling. Data were collected via questionnaire and analyzed using descriptive statistics (percentage, mean, standard deviation) and multiple linear regression analysis.

The findings revealed that 1) The overall level of internal quality assurance implementation was at the highest level. 2) The level of learner quality development was also at the highest level. 3) All four core IQA components significantly predicted learner quality development: developing a quality-oriented educational management plan aligned with national standards, implementing the educational management plan, conducting internal quality evaluation and inspection, and preparing the Self-Assessment Report (SAR). The predictive equations were as follows: Raw score: $\hat{Y} = 1.539 + 0.118(X_2) + 0.191(X_3) + 0.149(X_4) + 0.230(X_6)$ Standardized score: $Z = 0.217Z_{x2} + 0.432Z_{x3} + 0.313Z_{x4} + 0.328Z_{x6}$

Keywords: Internal Quality Assurance, Student Quality, Buddhist School, Educational Development, School Administration

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) มุ่งพัฒนาประเทศให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี โดยให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพประชากร โดยเฉพาะด้านการศึกษา เน้นการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ส่งเสริมทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ คุณธรรม และการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในทุกประเภทสถานศึกษา รวมทั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการประเมินตรวจสอบ และพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคม กฎหมายการศึกษาได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องมีระบบดังกล่าวและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง ระบบนี้ไม่เพียงเป็นเครื่องมือในการ

ตรวจสอบ แต่ยังช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผ่านการกำหนดตัวชี้วัด การประเมิน และการใช้ข้อมูลเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียน

คุณภาพผู้เรียนถือเป็นเป้าหมายหลักของการศึกษาไทย โดยมุ่งพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะชีวิต อาชีพ และคุณธรรม ตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวต้องอาศัยการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การพัฒนาครู การใช้เทคโนโลยี และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน รวมถึงการประเมินผลอย่างเป็นธรรมและต่อเนื่อง ซึ่งการประกันคุณภาพภายในมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและสนับสนุนกระบวนการพัฒนาเหล่านี้ให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา มีบทบาทในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและศีลธรรม แต่ยังประสบปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพ เช่น ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความร่วมมือที่เป็นระบบ และข้อมูลในการประเมินผล ส่งผลให้การพัฒนาผู้เรียนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับคุณภาพผู้เรียน เพื่อหาแนวทางพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพ และยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน อันจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาโดยรวมอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา
3. เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา

สมมติฐานการวิจัย

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญอย่างน้อย 1 ด้านที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดพะเยา

การทบทวนวรรณกรรม

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้เรียนผู้ปกครองชุมชนและสังคมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

ธีระ รุญเจริญ (2562) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องซึ่งจะเป็นการสร้างคามมั่นใจให้กับผู้ปกครองชุมชนและสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหมายถึงกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องของสถานศึกษาที่ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการทางการศึกษาว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2. คุณภาพผู้เรียนความหมายและองค์ประกอบ นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายและองค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียนไว้ดังนี้ "คุณภาพผู้เรียนคือสภาพความสมบูรณ์ของผู้เรียนที่แสดงออกผ่านองค์ประกอบ 3 ด้านคือด้านความรู้ (Cognitive) ด้านทักษะ (Psychomotor) และด้านคุณธรรมจริยธรรม (Affective)"

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) คุณภาพผู้เรียนหมายถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เกิดจากการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพซึ่งประกอบด้วยทักษะความรู้ความสามารถและเจตคติที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในสังคมปัจจุบันและอนาคต

จากองค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียนดังกล่าวข้างต้น คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ทักษะคุณธรรมจริยธรรมและสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยครอบคลุมทั้งพุทธิพิสัยจิตพิสัยและทักษะพิสัย ผู้เรียนต้องสามารถคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาใช้เทคโนโลยีสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้รวมถึงมีสุขภาพกายและจิตที่ดีมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นพลเมืองดีที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมสะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่มีบทบาทต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยผลการศึกษาพบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก และมีแนวโน้มพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น (ดำรงเกียรติ วันทา, 2559; นุสรา คินาพิทย์, 2567; ภาวิณี จันทรแดงและคณะ, 2568) ทั้งนี้ยังพบช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ภาวิณี จันทรแดงและคณะ, 2568) ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร และเจตคติที่ดีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ ซึ่งล้วนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพของการดำเนินงาน (นพเกล้า โกษา, 2561) นอกจากนี้ การมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร และการใช้กระบวนการบริหารคุณภาพตามวงจร PDCA ยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในด้านแนวทางการพัฒนา พบว่าสถานศึกษาควรกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของตนเอง และเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพ ตลอดจนการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพในองค์กร (นุสรา คินาพิทย์, 2567; ไพรัช ไตรวิวัฒน์, 2562) ขณะเดียวกัน การบริหารจัดการด้านวัฒนธรรมองค์กร ทรัพยากร และการตรวจสอบประเมินผลก็เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานเช่นกัน (ชัยรัตน์ ต.เจริญ และคณะ, 2560) ผลจากการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพส่งผล

โดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในหลายมิติ ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็น โดยพบว่าระบบประกันคุณภาพที่ดีสามารถยกระดับทั้งด้านวิชาการและคุณธรรมของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ (จิตติมา ประวิติพงษ์ และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์, 2565) นอกจากนี้ การจัดการศึกษาที่บูรณาการคุณธรรมและบริบทท้องถิ่นยังช่วยส่งเสริมเจตคติที่ดีและพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดพะเยา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรภายในสถานศึกษาประกอบด้วยผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญจังหวัดพะเยาจำนวน 9 แห่ง ประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 16 รูป/คน และครูผู้สอนจำนวน 81 รูป/คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 100 รูป/คน (รายงานผู้อำนวยการโรงเรียนสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพะเยาเขต 6 2567,สื่อออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรภายในสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญจังหวัดพะเยาจำนวน 9 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 80 รูป/คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan,1970,pp.608–609) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุระดับการศึกษาตำแหน่งในการปฏิบัติหน้าที่และประสบการณ์ในการทางานลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคอร์ธ (Likert) ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

- 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 4) การจัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report SAR)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของ ลิเคอร์ธ(Likert) ประกอบด้วย 2 ด้านดังนี้

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
 - 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
- 2.2 การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมจังหวัดพะเยา

2) ศึกษาหลักเกณฑ์และแนวทางการสร้างเครื่องมือโดยยึดกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดพะเยา

3) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเป็นแบบสอบถาม

4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาโครงสร้างและภาษาให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5) นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ดังนี้

(1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สันติ บุรณะชาติ ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตและหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(2) พระครูจันทวิริโยภาส (จันทโก) ประธานการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญจังหวัดพะเยา

(3) นางปิ่นนรา ชื่นวงศ์ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

6) นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item-Objective Congruence IOC)

แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.67 ต้องนำไป ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ปรากฏว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้จากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขและเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาอีกครั้งแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหารครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมจังหวัดเชียงรายจำนวน 30 คนแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

7) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมจังหวัดพะเยาโดยนำส่งทั้งงานสารบรรณในแต่ละแห่งเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 80 ชุด

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามจำนวน 80 ชุดให้แก่สถานศึกษาในสังกัดโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดพะเยากระทำโดย 2 วิธีดังนี้

2.1 แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

2.2 แจกแบบสอบถามทางระบบออนไลน์ด้วย Google Form

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสอบถามโดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองที่งานสารบรรณในแต่ละโรงเรียนหลังจากระยะเวลาผ่านไป 15-20 วัน

4. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามมาได้ทั้งหมดจำนวน 80 ฉบับมีความสมบูรณ์จำนวน 80 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา โดยมีกลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดโรงเรียนพระปริยัติธรรมจังหวัดพะเยา 80 คนโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- 1) ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
- 2) กรอกรหัสแบบสอบถาม
- 3) กำหนดตัวแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
- 4) ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามดำเนินการดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดพะเยาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดพะเยาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จัดลำดับ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

นำข้อมูลจากแบบสอบถามการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดพะเยาและแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดพะเยามาวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's product moment coefficient) และแปลความหมายของคะแนนการแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

นำข้อมูลที่ได้รับไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติโดยวิเคราะห์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมจังหวัดพะเยาโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สถิติที่ใช้ในการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, 67) ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ (Percentage) ,ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ,ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติเชิงอนุมาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's product moment coefficient)

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา นำมาวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ในภาพรวม

ลำดับ	การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	n = 284			
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	อันดับ
1.	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.86	0.21	มากที่สุด	1
2.	จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.83	0.26	มากที่สุด	2
3.	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.72	0.31	มากที่สุด	6
4.	การจัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.74	0.29	มากที่สุด	5
5.	การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.80	0.25	มากที่สุด	4
6.	การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report SAR)	4.81	0.20	มากที่สุด	3
รวม		4.80	0.16	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.21) รองลงมา คือ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.26) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report SAR) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D.

= 0.20) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.31)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียน ในภาพรวม

ลำดับ	การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียน	n = 80			
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	อันดับ
1.	ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	4.87	0.23	มากที่สุด	1
2.	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	4.80	0.21	มากที่สุด	2
รวม		4.82	0.14	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.14) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.23) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.21)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดพะเยา

ตารางที่ 3 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดพะเยา

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	Y
X1	-	.692**	0.093	-0.050	0.209	.670**	.448**
X2		-	0.036	-0.093	.642**	.661**	.420**
X3			-	.515**	.294**	0.098	.633**
X4				-	0.122	.332**	.624**
X5					-	.395**	.472**
X6						-	.617**
Y							-

**P < .01

ผลการวิจัยตาราง 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดพะเยา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (X₁) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (X₂) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (X₃) การจัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (X₄) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (X₅) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report SAR) (X₆) มีความสัมพันธ์เชิงบวกทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันอยู่ระหว่าง .420 ถึง .633 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (X₁) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง (r = .448) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (X₂) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง (r = .420) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (X₃) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r = .633) การจัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (X₄) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r = .624) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (X₅) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง (r = .472) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Repot SAR) (X₆) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r = .617)

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดพะเยา

เมื่อนำค่าต่าง ๆ มาแทนในการสร้างสมการพยากรณ์ ได้สมการการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดพะเยา ในภาพรวมที่ดีที่สุด โดยได้สมการพยากรณ์คะแนนดิบและสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.539 + 0.118 (X_2) + 0.191 (X_3) + 0.149 (X_4) + 0.230 (X_6)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.217Z_{X_2} + 0.432Z_{X_3} + 0.313Z_{X_4} + 0.328Z_{X_6}$$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากสถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่เป็นระบบ ครอบคลุมการกำหนดมาตรฐาน วางแผน ดำเนินงาน ติดตาม และรายงานผลอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงเดือน เทพนวล (2561) ด้านการกำหนดมาตรฐานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เพราะมีนโยบายชัดเจนและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในการกำหนดมาตรฐานให้เหมาะสมกับบริบท สอดคล้องกับ นุสรา คินาพิทย์ (2567) ส่วนด้านการดำเนินงานตามแผนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร และการติดตามที่ไม่ต่อเนื่อง

2. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนว่าสถานศึกษาจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับ ฐิติกรณ ยาวีไชย จารึกศิลป์ (2568) โดยด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด จากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ภาวิณี จันทรแดง (2568) ส่วนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เนื่องจากอิทธิพลของสังคม เทคโนโลยี และข้อจำกัดในการติดตามพฤติกรรมผู้เรียน สอดคล้องกับ จิตติมา ประวัตินพงษ์ (2564)

3. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การดำเนินงานตามแผน การจัดทำ SAR การประเมินและตรวจสอบภายใน และการจัดทำแผนพัฒนา ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน เนื่องจากช่วยให้การดำเนินงานเป็นระบบและมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2560) ที่ระบุว่า การเชื่อมโยงการวางแผน ปฏิบัติ และประเมินผลอย่างเป็นระบบจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโดยตรง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

จากผลการวิจัย การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา, การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report SAR), การจัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2 ด้าน คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน, ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารควรผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมองว่าการประกันคุณภาพเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่ใช่เพียงกระบวนการเพื่อรองรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก ผู้บริหารควรนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปใช้เป็นแนวทางหลักในการบริหารและจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และกิจกรรมที่ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ควบคู่กับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561ก). *กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2564*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ฐิติกรณ ยาวีไชย จารึกศิลป์, และคณะ. (2568). การวิจัยติดตามและประเมินผลการพัฒนาครู และการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหิดล*, 12(1), 1.
- จิตติมา ประวัตติพงษ์. (2564). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติมา ประวัตติพงษ์, และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2565). การพัฒนาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*, 35(2), 15.
- ชัยรัตน์ ต.เจริญ, และคณะ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายในของวิทยาลัยเชียงราย. *วารสารวิชาการ Veridian E –Journal, Silpakorn University*, 10(1), 432.
- นพเกล้า โกษา (2561). *ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นุสรา คินาพิทย์. (2567). *แนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคการศึกษาไร้พรมแดน. วารสารการบริหารการศึกษา และนวัตกรรมการเรียนรู้*, 4(2), 15.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ภาวิณี จันทร์แดง. (2568). กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิจัยและบริหารการศึกษา*, 9(6), 424.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.